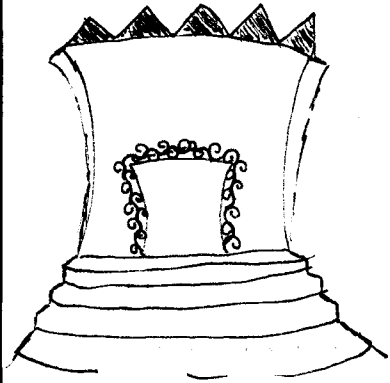

כשר? מהדרין? מן המהדרין! - כבוד האומה

פרי צדיק, בראשית, וישב, חנוכה א

...והרי על המלכות הסכימו כל ישראל ואיך עברו על מה שנאמר לא יסור שבט מיהודה וגו'. גם יש להבין למה יהיה עונש חמור כזה בשביל עון זה שגרם שיכלה זרעם כמו שכתב הרמב"ן. אמנם הענין הוא על פי מה שנאמר בזהר הקדוש (ח"ב נא א) אמר מלכא מכאן ולהלאה קרבא דילי אתמסר בידך זיינין דילי מארי מגיחי קרבא בידך עיין שם. דכל נצוח בא על ידי מדת מלכות דינא דמלכותא.

ואף משה רבינו ע"ה היה נקרא מלך כמו שאמרו (זבחים קב.). יבמה מלך וכמו שנאמר ויהי בישראל מלך (כמו שאמרו שמות רבה סו"פ ב), והיינו שהוא היה המנצח לפרעה והוציא את בני ישראל ממצרים והניצוח ממדת מלכות. ומלכותו היה על ידי תורה כמו שאמרו (גיטין סב.) דרבנן אקרו מלכים דכתיב בי מלכים ימלכו.

וכן ענין היונים שהיה שגזרו על ביטול התורה והמצות להשכיחם תורתך ואף שנמצאו שהרגו נפשות היה גם כן על קיום התורה כמו שאמרו (ויקרא רבה פ' לב) מה לך יוצא ליסקל על שמלתי את בני וכו', ועיקר גזירות היה בזמן יונים.

וכבר אמרנו שהם היו בקליפה זה לעומת זה כנגד קדושת תורה שבעל פה שהיה עיקר התפשטותה על ידי שמעון הצדיק שהיה משיירי אנשי כנסת הגדולה וממנו התחילה שלשלת המשנה.

ובימיו היה אלכסנדרוס מוקדון (כמו שאמרו יומא טו.). ואז התחילה חכמת יונית על ידי ארסטו שהיה בקליפה נגד קדושת תורה שבעל פה שגם הם חידשו בגוון חכמה ומוסר מלבם בהנהגת דרך ארץ ועל כן רצו הם לבטל תורה שבעל פה מישראל.

שבמתן תורה פסקה זוהמא מישראל כמו שאמרו (שבת קמו.) וגזרו הם הגזירה שנזכרה ריש כתובות תיבעל לטפסר תחילה שרצו להטיל זוהמא שלהם בכל בנות ישראל כמו שאמרו (יבמות קג ע"ב) דקא שדי בה זוהמא כו', ויהיו חס וחלילה על ידי כן כל ולדות ישראל מאותן הזוהמא כמו שנתהוה בזרע חוה על ידי הזוהמא שהטיל בה נחש.

רק שהיה אז החשמונאים מזרע אהרן שהיו שורש תורה שבעל פה שהוא מדת מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה ועל ידי כח בחינת מדת מלכות נצחום. ועיקר התעוררת החשמונאים היה על ידי גזרה זו כמו שאמרו (קידושין סו.) שהיו אומרים אמו נשבת במודיעים ובאמת החשמונאים התקנאו אז על זה ומרדו ביונים והצילו בנותיהם והם אמרו שנתחללה באמת.

מדרש מעשה יהודית לחנוכה

תנו רבנן, בימי מלכות יון הרשעה גזרו על ישראל שכל מי שיש לו בריח בתוך ביתו יחזקו עליו שאין לשונאי ישראל חלק ונחלה באלהי ישראל, מיד הלכו ישראל ועקרו בריחים שבבתיהם. ועוד גזרו שכל מי שיש לו שור יכתוב על קרנו שאין לשונאי ישראל חלק באלהי ישראל, הלכו ישראל ומכרו שוריהם. ועוד גזרו עליהם שיהיו בוועלין בשותיהן גדות הלכו ישראל ופרשו מנשותיהן. ועוד גזרו שכל מי שנושא אשה תבעל להגמון תחלה ואח"כ תחזור לבעלה. ונהגו בדבר הזה שלש שנים ושמונה חדשים עד שנשאת בתו של יוחנן כ"ג. כיון שהוליכוהו אצל אותו ההגמון פרעה ראשה וקרעה בגדיה ועמדה ערומה בפני העם, מיד נתמלא יהודה ואחיו חזימה עליה ואמרו: הוציאוה לשריפה ואל יתגלה דבר זה למלכות מפני סכנת נפשות, שהעיוה פניה להיות ערומה בפני כל העם הזה. או אמרה לו: היאך אתבוה לפני אחי ורעי ולא אתבוה בעיני ערל וטמא שאתם רוצים למעול בי ולהוליך אותי לשכב אצלו? כיון ששמע יהודה והבריו כך נועצו יחדיו להרוג ההגמון, מיד הלבישו הנערה בלבוש מלכות ונעשו חופה של הדס מבית חשמונאי עד ביתו של הגמון ובאין כל בעלי גבל וכנור ובעלי זמר והיו מזמרים ומרקדים עד שבאו לבית ההגמון. כיון ששמע ההגמון כך אמר לשריו ועבדיו: ראו אותם שהם מגדולי ישראל מזרע אהרן הזכה כמה הם שמחים לעשות רצוני ראויים הם לכבוד גדול, וצויה להוציא חוץ שריו ועבדיו ונכנס יהודה וחבריו עם אחותו אצל ההגמון וחתכו ראשו ובוזו כל אשר לו והרגו שריו ועבדיו ודרכו היוונים עד גמירא חוץ מעיקר המלכות. וישראל עתה בקרית היו ברתת וברעד בשביל אותם בחורי ישראל. יצאה בת קול ואמרה: נצחו טליא דאילן למעבד קרבא באנטוכיא. וחזרו אותם בתורים וסגרו השערים ועשו תשובה ופסקו בתורה ובגמילות חסדים. כיון ששמע מלך יוונים שהרגו ישראל הגמון שלו קבץ כל עמו ובא לפני ירושלים והביא אותה במצור. ונפחדו מאד היהודים, והיתה שם אשה אלמנה יהודית

(מתוך "מדרש לחנוכה", עפ"י כת"י ליפסיה, ביהמ"ד חדר א')

מסכת מגילה דף יב, א

(יב) שם "בהקראתו את עשר כבוד מלכותו, ואת יקר תפארתו" וגו'. אמר רבי יוסי ברכי-הנזקא; מלמד שלבש בגדי כהנה. (ונתעטף ועמד). קתיב הקא, "ואת יקר תפארת גדולתו". וקתיב התם, (שמות פח) "לכבוד ולתפארת". "ימים רבים שמונים ומאת יום". וקתיב, "ובמלואת הימים האלה" וגו'. שאלו תלמידיו את רבי שמעון בר יוחאי, מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל שפאותו הדור קליה? אמר להם, אמרו לי אתם. אמרו לו, מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אמר להם, אם כן של שושן יהרגו, של כל העולם פלו לא יהרגו? אמרו לו, אמור לנו אתה. אמר להם, מפני שהשתחוו לאלים. אמרו לו, וכי משזא פנים יש בדבר? אמר להם, הם לא עשו אלא לפנים, אף הקדוש ברוך הוא לא עשה [לעמקם] אלא לפנים, והיינו דקתיב, (איכה ג) "כי לא ענה מלבו, ויננה בני איש".

(יג) שם "והשקות בכלי זהב וכלים מפלים שונים", "משונים" מבעי ליה! אמר (רבה) [רבא], וצתה בת - קול ואמרה להם, ראשונים פלו מפני כלים, ואתם שונים ושותים בהם! "ויין מלכות רב", אמר (רבה) [רבא], מלמד שכל אחד ואחד השקהו וין שהוא גדול ממנו בשנים. "והשתיה כדת", אמר רב (ענו) [תנו] משום רבי מאיר, כדת של תורה, מה דת של תורה - אכילה מרבה משתיה, אף סעדתו של אותו רשע - אכילה מרבה משתיה. "אין אינס", אמר [רבי אלעזר], מלמד שכל אחד ואחד השקהו וין של מדינתו. "כי כן יסד המלך על כל רב ביתו, לעשות כרצון איש ואיש", [אמר רבא], לעשות כרצון מרדכי והמן. מרדכי, דקתיב, "איש יהודי הנה". המן, דקתיב, "איש צר ואויב".

"לעשות כרצון איש ואיש" (אסתר א, ח) כתרגום: "למעבד כרעות גברא בר ישראל, וכרעות גבר מן כל אומא ולישן".